

УДК 811.161.2'367.625'38:33

DOI <https://doi.org/10.32999/ksu2663-3426/2020-1-36>

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ РОЗМОВНИХ ДІЄСЛІВ У ПУБЛІЦИСТИЧНИХ ТЕКСТАХ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕМАТИКИ

Пруднікова Тетяна Іванівна,

здобувач кафедри української мови

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

adamsi@inbox.ru

orcid.org/0000-0002-2922-9541

Мета статті – на матеріалі сучасних масмедійних джерел згрупувати й визначити функційно-стилістичне навантаження дієслів, що перебувають поза межами літературного мовлення, схарактеризувати їх як засоби реалізації певних інформаційно-експресивних функцій і проаналізувати з акцентом на сучасну соціальну динаміку.

Методи. Досягненню сформульованої мети й розв'язанню завдань посприяв комплекс лінгвістичних методів, зокрема: описовий (для визначення диференційних ознак розмовних номінацій), методи компонентного (для групування аналізованих мовних одиниць з огляду на їхнє лексичне значення), комплексного (уможливив розгляд дієслів зазначеного різновиду на тлі лексико-семантичного й стилістичного мовних рівнів) і контекстуально-семантичного (посприяв вивченню розмовних дієслів в аспекті текстового оточення та з більшою імовірністю окресленню їхньої своєрідності) аналізу; методика трансформаційного аналізу (для виявлення семантичної подібності та відмінності між первинними й вторинними значеннями описаних розмовних дієслів через особливості їхніх видозмін).

Результати. Засвідчені в газетних статтях розмовні дієслова структурують три групи:

- 1) лексеми, що функціонують зі значенням, зафіксованим у словнику: розбазарювати, поцупити, спустити, угробити та інші;
- 2) дієслівні форми, хоч і зафіксовані в лексикографічних працях, проте в досліджуваних газетних публікаціях ужиті з іншим значенням: тирити, розпилювати, віджати тощо;
- 3) мовні одиниці, не зафіксовані в 11-томному «Словнику української мови»: профукати, прогульбанити, розтранжирити.

Послугуючись розмовними дієслівними формами, що відбивають пов'язані з грішми й загалом із фінансово-економічною діяльністю України процеси, журналісти прагнуть зацентрувати увагу на негативних явищах у сучасному суспільстві, корупційних схемах, зловживаннях в економічній сфері, неконтрольованості використання державних коштів, свавіллі чиновників тощо. Автори намагаються подати інформацію так, аби зацікавити читача, сконцентрувати його увагу на повідомлюваному, употужнити психологічний вплив на нього, й задля цього добирають різні мовні одиниці, зокрема й розмовні.

Висновки. Засвідчені в масмедійних джерелах розмовні дієслівні форми, по-перше, слугують одним із засобів віддзеркалення головних подій в економічному житті українців та їхньої держави, а з іншого – надають інформації емоційно-експресивного забарвлення, найчастіше негативного, особливо коли йдеться про порушення в економічній сфері.

Перспективу дослідження вбачаємо в студіюванні юридичної лексики в текстах економічної тематики.

Ключові слова: мова засобів масової комунікації, економічна лексика, переносне значення, стилістична роль, негативна оцінка.

SPECIAL CHARACTERISTICS OF FUNCTIONING OF INFORMAL VERBS IN PUBLICISTIC TEXTS OF ECONOMIC TOPICS

Prudnikova Tetiana Ivanivna,

Candidate of Ukrainian Language Department

Lesia Ukrainka Eastern European National University

adamsi@inbox.ru

orcid.org/0000-0002-2922-9541

The purpose of the article is on the basis of modern mass media sources to group and determine the functional-stylistic load of verbs that are outside the literary language, to characterize them as means of implementation of certain informative-expressive functions and to analyze them with the emphasis on modern social dynamics.

Methods. A complex of linguistic methods to achieve the formulated goal and the solution of the tasks is used, in particular: descriptive (for determining differential features of spoken nominations), componential (for grouping the analyzed linguistic items in view of their lexical meaning), complex analysis, which made it possible to consider verbs of certain group against the background of lexical-semantic and stylistic linguistic levels; the method of contextual-

semantic analysis, which contributed to the study of informal verbs in the aspect of the textual environment and more likely to outline their originality; transformational techniques (for identifying semantic similarities and differences between the primary and secondary meanings of described informal verbs because of the peculiarities of their modifications).

Results. *Informal verbs from newspaper articles are structured into three groups:*

1) *lexical items that function with the meaning that is in the dictionary: розбазарювати, поцупити, спустити, уробити, etc.;*

2) *verbal forms that are fixed in lexicographic works, however, in the researched newspaper publications they are used with a different meaning: мурити, розпилювати, віджати etc.;*

3) *linguistic items that are not recorded in the volume 11 of the "Ukrainian Dictionary": профукати, прогульбанити, розтранжирити. Informal verbal forms of all three varieties reflect the processes with money and in general the financial-economic activities of Ukraine. Using them, journalists seek to focus on the negative phenomena in modern society, on misuse in the economic sector, corruption schemes, uncontrolled use of public funds, arbitrariness of officials, etc. The authors try to present information in order to interest the readers, concentrate their attention on what is being informed, to make the psychological impact on the reader more powerful, and for this purpose different language items, including informal ones, are selected.*

Conclusions. *Informal verbal forms from mass media sources, firstly, serve as a means of reflecting the main events in the economic life of Ukrainians and their state, and on the other hand, they give information the emotional-expressive coloring, most often negative, especially when it comes to violations in the economic sector.*

The perspective of scientific research is seen in the study of legal vocabulary in economic texts.

Key words: *mass media language, economic vocabulary, figurative meaning, stylistic role, negative evaluation.*

1. Вступ

Сучасну українську лінгвістику XXI століття поповнили наукові студії різних мовознавчих напрямів, серед яких значну частину становлять ті, що мають статус новітніх не тільки за часовим показником, а й за проблематикою дослідження. Зокрема, йдеться про напрацювання з психолінгвістики, функційної, комунікативної, когнітивної лінгвістики й інших, у яких багатоаспектно схарактеризовано особливості розвитку української мови, зацентровано на зрушеннях, виявлених на різних її рівнях. Поза сумнівом, найбільш відкритою до змін є лексична система, а чи не найголовніший індикатор мовного динамізму – масмедійний простір. Зацікавлення проблемами функційного вияву лексем у засобах масової інформації стало підґрунтям розвитку нового напрямку – медійної лінгвістики, для прибічників якої пріоритетним є вивчення слів з акцентом на їхнє змістове оновлення, емоційно-оцінне забарвлення та інше. Водночас важливими вважаємо питання, пов'язані з дослідженням явищ взаємопроникнення мовних одиниць у різні стилі, зокрема вживання розмовних лексем у публіцистиці економічної тематики. Використання таких слів часто дає змогу авторові влучніше передати думку, зробити повідомлення яскравішим, виразнішим, експресивнішим. З огляду на це, ставимо за мету на матеріалі сучасних масмедійних джерел комплексно схарактеризувати розмовні дієслівні форми, засвідчені в газетних статтях економічної тематики. Завдання статті вбачаємо в короткому викладі теоретичних засад вивчення соціально-економічної лексики загалом і розмовних одиниць зокрема, визначенні функційно-сти-

лістичного навантаження дієслів, що перебувають поза межами літературного мовлення, групуванні й дослідженні їх як засобів реалізації певних інформаційно-експресивних функцій, а також описі з акцентом на сучасну соціальну динаміку.

Досягненню сформульованої мети й розв'язанню завдань посприяв комплекс лінгвістичних методів, зокрема: *описовий* (для визначення диференційних ознак розмовних номінацій), *методи компонентного* (для групування аналізованих мовних одиниць з огляду на їхнє лексичне значення), *комплексного* (уможливив розгляд дієслів зазначеного різновиду на тлі лексико-семантичного й стилістичного мовних рівнів) і *контекстуально-семантичного* (посприяв вивченню розмовних дієслів в аспекті текстового оточення та з більшою імовірністю окресленню їхньої своєрідності) *аналізу; методика трансформаційного аналізу* (для виявлення семантичної подібності й відмінності між первинними й вторинними значеннями описаних розмовних дієслів через особливості їхніх видозмін).

1. Теоретичні засади вивчення соціально-економічної лексики й розмовних одиниць

Мову текстів масової комунікації обрали основою для різноаспектного дослідження соціально-економічної лексики М.І. Навальна (Навальна, 2009), Л.В. Кушмар (Кушмар 2011), О.М. Михалевич (Михалевич, 2010; Михалевич, 2011), Г.В. Чорновол (Чорновол, 2004) та інші. М.І. Навальна використала газетні публікації як джерельну базу для аналізу різних за частиномовним статусом розмовних одиниць (Навальна, 2011), на тлі стилістично ней-

тральних питомих і запозичених слів описала негативно-оцінні лексеми на позначення операцій з грішми (Навальна, 2015). М.М. Пилинський з'ясував особливості вияву розмовних елементів у писемних стилях сучасної української літературної мови (Пилинський, 1982). Жаргонну лексику, що слугує засобом експресивно-емоційного забарвлення інформації та надання їй негативного забарвлення, характеризувала Т.Ю. Шинкар (Шинкар, 2019). Але попри наявність потужного наукового доробку, дослідження газетної публіцистики не втрачає актуальності передусім тому, що її мовний динамізм не стихає обертів. До важливих проблем сучасної медіалінгвістики належить зокрема й студіювання дієслів, які сприяють орозмовленню текстів економічної тематики, надаючи їй свіжих відтінків і значень.

2. Функційно-стилістичне навантаження дієслів, що перебувають поза межами літературного мовлення

Як справедливо зазначає М.І. Навальна, «спостереження над мовними одиницями сучасної української преси переконливо свідчать про те, що сьогодні на неї та на газетну публіцистику зокрема значний вплив справляє усна мова» (Навальна, 2019: 90). За спостереженнями О.В. Тихоненко, «проникнення розмовної лексики до публіцистичного стилю викликане як внутрішньомовними, так і зовнішньомовними причинами. До зовнішньомовних чинників належить становлення нового суспільного ладу, продовження демократичних перетворень у суспільстві, активізація політичних, економічних, наукових і культурних процесів, зняття цензури, протест проти відсталості суспільства, необхідність номінації явищ, нехарактерних для попередніх часів, зміна мовних смаків у бік спрощення, лібералізація, активізація суспільно-політичних процесів тощо. Внутрішньомовними чинниками є постійний пошук і використання нових засобів експресії на тлі інформаційного стандарту й стереотипних висловів, широке залучення в ужиток преси розмовнопросторічних елементів» (Тихоненко, 2017: 116). Цілком погоджуючись із міркуваннями дослідників, додамо, що за аналізу розмовних дієслів, вжитих у сучасній публіцистиці економічної тематики, необхідно зважати ще на кілька важливих параметрів. Передусім потрібно зацентувати на необхідності інтерпретації цих мовних одиниць на тлі мовних функцій, насамперед комунікативної (оскільки саме в процесі спілкування лексема

виявляє свій змістовий потенціал) і когнітивної (адже залучення до текстів економічної тематики розмовних форм ґрунтується на певних мисленневих операціях, часто пов'язаних із переосмисленням закріпленого за словом значення). Розмовні лексеми, зокрема й дієслова, вжиті в газетних публікаціях, дають змогу влучніше передати задум авторів, які прагнуть до емоційності й експресивності мово-викладу. М.І. Навальна стверджує: «Типовою рисою розмовного стилю є емоційність. Тому в ньому розрізняють кілька експресивних різновидів, серед них: спокійно-врівноважений, або нейтральний, ласкаво-інтимний, іронічний, гумористичний, емоційно-піднесений, офіційний і подібні» (Навальна, 2011: 25–26). За нашими спостереженнями, розмовні дієслова сприяють увиразненню оцінності змісту, але в опрацьованих текстах вони не виявляють такого розмаїття, а зазвичай реалізують негативне, іронічно-зневажливе ставлення до описаного процесу.

2. Типологія розмовних дієслів, їхня стилістична й комунікативно-прагматична спеціалізація

Аналізуючи дієслівні форми, що відбивають пов'язані з грішми й загалом із фінансово-економічною діяльністю України процеси останніх десятиліть, М.І. Навальна акцентує увагу на таких лексемах цього різновиду, як *викидати, доїти (подоїти), заморозити, просвістувати, прохвиськувати, спускати, тринькати, циндрити, виканючувати, вициганювати, вбухати, втелючити, промотати, вистрибувати, відривати, відстібати, зависнути, хапати, осідати, тягнути, фітькати* (Навальна, 2015: 315–319). Зазначені мовні одиниці з узагальненим значенням «легко, важко, неощадливо, нерозумно, не за призначенням, марно витратити кошти, майно тощо» траплялися й у нашій джерельній базі. Послугуючись ними, журналісти прагнуть зацентувати увагу на негативних явищах у сучасному суспільстві, зловживаннях в економічній сфері, корупційних схемах, на неконтрольованості у витрачаннях державних коштів, свавіллі чиновників тощо. Поза сумнівом, використані для моделювання вказаних ситуацій розмовні дієслівні форми роблять текст яскравішим, оригінальнішим, експресивнішим, ніж стилістично нейтральні лексеми. Порівняємо реченнєві побудови з дієсловами нейтрального значення та їхніми стилістично маркованими відповідниками: *Україна протягом 2018 року витратить 130 млрд грн лише на обслуговування зовнішнього боргу,*

без урахування його погашення (www.day.kiev.ua, 24 квітня 2018 р.); *На відновлення роботи першої черги (пологового корпусу) **затрапили** майже 183 мільйони гривень* (www.zik.ua.ua, 20 квітня 2018 р.) і *Завдяки безкарності, корупція в кількох урядах дозволила їм благополучно **викинути** 100 мільйонів кредитних американських доларів* (www.pravda.com.ua, 28 липня 2015 р.); *Ми, насамперед, не маємо чим підтримувати національну валюту, бо ж золотовалютні резерви **розтринькали*** (www.pogliad.com.ua, 12 жовтня 2014 р.); *Це – ніщо інше, як лобювання інтересів великих міст, які впродовж останніх десятиліть безвідповідально і за корупційними схемами **розтринькали** власні землі, а тепер хочуть «прихопити» сільські* (www.day.kiev.ua, 15 серпня 2015 р.); *<...> ці гроші йдуть на погашення якихось касових розривів, просто **тринькаються**, а не використовуються на адаптацію ГТС до нових умов* (www.day.kiev.ua, 04 серпня 2015 р.). Значну частину їх становлять ті, що, функціонуючи поза межами звичного контекстуального оточення, не змінили зазначеної в словниках семантики. Вони хоч і деякою мірою порушують традиційно усталені схеми й моделі викладу інформації, але водночас надають текстові емоційно-експресивного забарвлення, передусім негативного, іронічного. Крім схарактеризованих дослідницею, у газетних текстах натрапляємо на інші розмовні дієслова цього різновиду. Такі лексеми маркують дії, не тільки безпосередньо пов'язані з грошима, а й із різними ресурсами, економікою загалом. Наприклад: *розбазарювати* – «розм. Витрачати, роздавати й таке інше що-небудь нерозсудливо, не по-хазяйському, не за призначенням» (Словник української мови, т. 8, 1977: 601); *На Волині працівники залізниці «розбазарили» 5 тонн дизпалива* (заг.) (www.konkurent.in.ua, 31 жовтня 2019 р.); *Хабарник із Держкомзему «розбазарив» майже на 2 млн лісові угіддя* (заг.) (www.procherk.info, 01 червня 2012 р.); *Список депутатів, котрі «розбазарили» чергову земельну ділянку в Тернополі* (заг.) (www.slovo.org.ua, 05 листопада 2019 р.). У «Словнику української мови» дієслово *угробити* (*вгробити, угробляти*) зафіксоване в другому значенні як «завдати чому-небудь значного пошкодження; вивести що-небудь з ладу, виявитися винуватцем пошкодження; // Невміло діючи, завдати шкоди чому-небудь, не довести до кінця (якусь справу, захід)» (Словник української мови, т. 8, 1977: 222), *поцупити* – «фам. Стягти з когось (гроші,

борг і таке інше)» (Словник української мови, т. 7, 1976: 462); *спустити* – «8. *перех., розм.* Продавати що-небудь <...>; // Легковажно, марно витрачати гроші, збувати майно і таке інше; розтринькувати» (Словник української мови, т. 9, 1978: 612). Такий семантичний потенціал виявляють указані лексеми, моделюючи негативні явища в економіці України, нечесні дії політиків тощо, наприклад: «Знаєте, як **угробити** економіку одним законопроектом? Зібрати всі побажання Мінфіну, податківців з величезною кількістю технічних правок в один документ – з порівняльною таблицею на 580 сторінок – і включити турборежим», – описує стратегію авторів законопроекту директор економічних програм Українського інституту майбутнього Анатолій Амелін (www.gazeta.ua, 15 січня 2020 р.); *Якщо ми підемо цим шляхом, це ще більше **угробить** нашу економіку. Україна повинна визначити дві-три найбільш перспективних ніші на світовому ринку* (www.gazeta.ua, 02 листопада 2011 р.); *Прем'єр Юлія Тимошенко заявила, що поруч із президентом виглядає бідною, оскільки не **поцупила** «жодної ділянки з державної землі»* (www.tsn.ua, 14 листопада 2009 р.); *Працівники міністерства вугільної промисловості та енергетики «**спустили**» на корпоратив мінімум 332 тисячі гривень* (www.vikna.if.ua, 23 січня 2018 р.).

Корпус дослідницького матеріалу дав змогу виділити ще одну групу розмовних дієслів, ужитих у газетних статтях про економічні явища. Її структурують лексеми, хоч і зафіксовані в «Словнику української мови», проте в джерельній базі вжиті з іншим значенням. Наприклад: *стирити* – «1. Тягти, волочити (звичайно понад силу, повільно; <...> 2. Те саме, що тикати 1–5; совати» (Словник української мови, т. 10, 1979: 120); *На Чернігівщині «**стирили**» газу на півтора мільйона за квартал, – вважають у «Чернігівгазі»* (www.cv.strichka.com, 24 травня 2019 р.); *«У нас була підозра, що «Криворіжсталь», вибачите на слові, **стирили**. Тепер вона повернута державі», – сказала Тимошенко* (www.vgolos.com.ua, 14 листопада 2009 р.); *Тимошенко: Я виглядаю бомжем, бо нічого не **стирила*** (заг.) (www.tsn.ua, 14 листопада 2009 р.); *розпилювати* – «Розпиляти 1. Розсіювати, розносити що-небудь у повітрі найдрібнішими частинками, пилом. <...> Розпиляти 2. Розрізувати пилкою або напилком на частини (дерево, метал і таке інше)» (Словник української мови, т. 8, 1977: 761); *Державні гроші під ці проекти **розпилювали** ще багато*

місяців після закінчення самого чемпіонату (www.tyzhden.ua, 19 серпня 2016 р.). Аналізоване дієслово навіть послугувало дериваційною базою для творення іменника з близькою до нього семантикою: *Зрозуміло, що кожен окремий випадок, кожна типова схема розпилу бюджету мала свої суми, обставини й виконавців, які можна досліджувати довго* (www.tyzhden.ua, 19 серпня 2016 р.). Своєрідність функціонування виявляє слово *віджати* – «1. Вичавлювати рідину з чого-небудь. <...> 2. Перуци, стискати й викручувати білизну тощо. <...> 3. техн. Послаблювати тиск якого-небудь затискача» (Словник української мови, т. 1, 1970: 584): *Два роки тому, за режиму Януковича, ці землі практично «віджали» від місцевої влади й передали в управління Держкомзему* (www.day.kiev.ua, 15 серпня 2015 р.). Виділена лексема надає текстові експресивності, «розкутості» й негативної оцінки. Подібно до розмовних дієслів попередньої групи, одиниці цього різновиду також уважаємо стилістично вмотивованими. Вони ще більшою мірою сприяють пожвавленню інформації, яка набуває ознак живого спілкування між людьми. Такі лексеми, виявляючи відтінок зневажливості, хоч і мають статус позалітературних, але яскраво й нешаблонно реалізують комунікативно-інформаційну функцію модельованих ними висловлень. Послугуючись розмовними дієслівними формами й уникаючи розлогіх описів, автор демонструє своє ставлення до поданої інформації та у такий спосіб намагається продемонструвати солідарність у поглядах із читачем, зацікавити його й схилити на свій бік.

Осібну групу структурують розмовні дієслівні форми, загалом не зафіксовані в «Словнику української мови». Залучення таких одиниць дає змогу яскраво й експресивно описати процеси, пов'язані передусім із невмілим використанням коштів. Крім того, зазвичай вони імпліцитно інформують і про привласнення грошей, що, на жаль, є досі болючою для українців проблемою, тому такі повідомлення викликають у читачів негативні емоції.

До дієслів, не засвідчених у згаданій лексикографічній праці, належать:

– *профукати*. Принагідно зазначимо, що слово *фукати* є в «Словнику української мови», але обмежене формою недоконаного виду й подане з такими значеннями: «1. *неперех.*, діал. Пирхати, форкати <...>; // З шумом випускати з ніздрів повітря, сопіти <...>; // Пахкати, чаккати (про паровоз). 2. *неперех.*, діал. Кричати, галасувати, дорі-

кати комусь, сваритися на кого-небудь. <...> 3. *перех.*, розм. Брати фука при грі в шашки» (Словник української мови, т. 10, 1979: 650), тобто абсолютно з іншими відтінками, що не мають стосунку до семантики слова *витрачати*. Наприклад: *Роман Скрипін: Викорінення корупції «профукали» під красивими гаслами* (заг.) (www.zik.ua, 28 травня 2018 р.); *Ми профукали гроші на будівництво десятої шахти*, – Гунчик (заг.) (www.volyn24.com, 19 вересня 2017 р.); *А 100 млн грн – тю-тю: У Садового профукали гроші на термомодернізацію будинків Львова* (заг.) (www.zik.ua, 11 січня 2019 р.); – *прогульбанити*, наприклад: *Прогульбали гроші платників податків, наші з Вами гроші!* (www.vikna.if.ua, 23 січня 2018 р.); – *розтранжирити*, наприклад: *Обласна прокуратура не дозволила розтранжирити бюджетні гроші, виділені на природоохоронні заходи* (www.kirovograd.net, 25 жовтня 2017 р.); *Цікаво, що шість учасників президентських перегонів, серед них Юрій Тимошенко, Кива й Балашов, подали до ЦВК «нульові» звіти. Тобто все що вони зробили – розтранжирили 2,5 мільйона на реєстрацію у ЦВК* (www.twnews.com.ua, 17 травня 2019 р.).

З метою увиразнення неспецифічного вживання розмовні дієслівні лексеми в газетних текстах часто беруть у лапки.

4. Висновки

У засобах масової інформації журналісти подекуди вдають до використання нелітературних дієслівних форм трьох різновидів:

- 1) значення яких зафіксоване в словнику;
- 2) засвідчених у лексикографічних працях, але з іншими змістовими відтінками;
- 3) тих, що загалом не містить словник.

Розмовні дієслова другого й третього різновидів, потрапляючи до мови періодики, тобто в неприбутанне їм контекстуальне середовище, реалізують нову для них функцію. Засвідчені в масмедійних джерелах розмовні дієслівні форми, по-перше, слугують одним із засобів віддзеркалення головних подій в економічному житті українців та їхньої держави, а з іншого – реалізують специфічну комунікативно-прагматичну функцію, впливаючи на свідомість адресата, надають інформації емоційно-експресивного забарвлення, найчастіше негативного, особливо коли йдеться про порушення в економічній сфері.

Перспективу дослідження вбачаємо в студіюванні юридичної лексики в текстах економічної тематики.

ЛІТЕРАТУРА:

- Кушмар Л.В. Лексика економічної сфери в мовній картині світу українців : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01 «Українська мова». Луганськ, 2011. 20 с.
- Навальна М.І. Динаміка лексики української періодики початку XXI ст. : монографія. Київ : Інститут української мови : Видавничий дім Дмитра Бурого, 2011. 328 с.
- Навальна М.І. Нові явища та процеси у вживанні дієслів соціально-економічної сфери в українській мові : монографія. Переяслав-Хмельницький : «Видавництво КСВ», 2014. 188 с.
- Навальна М.І. Негативно-оцінні лексеми на позначення операцій з грошми в українських масмедійних текстах. *Теоретична і дидактична філологія: збірник наукових праць*. Переяслав-Хмельницький, Корсунь-Шевченківський : «Видавництво КСВ», 2015. Вип. 20. С. 309–320.
- Навальна М.І. Розмовна лексика як засіб експресії мови української періодики. *Лексика українських масмедіа* : монографія / за ред. М.І. Навальної. Переяслав-Хмельницький: «Видавництво КСВ», 2019. С. 85–102.
- Михалевич О.М. Функціональні особливості економічних термінів (на матеріалі волинських періодичних видань). *Волинь очима молодих науковців: минуле, сучасне, майбутнє*. Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2010. Т. 1. С. 274–275.
- Михалевич О.М. Структура та функції економічної лексики другої половини XX – початку XXI століття: автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01 «Українська мова». Луцьк, 2011. 19 с.
- Пилинський М.М. Розмовна лексика в писемних стилях сучасної української літературної мови. *Взаємодія усних і писемних стилів мови* : збірник наукових праць / за заг. ред. М.М. Пилинського. Київ : Наукова думка, 1982. С. 28–67.
- Словник української мови: в 11 томах / за ред. І.К. Білодіда / Інститут мовознавства АН УРСР. Київ : Наукова думка, 1970–1980.
- Тихоненко О.В. Специфіка стилістичного переміщення лексичних одиниць (на матеріалі текстів публіцистичного стилю). *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія «Філологія»*. 2017. Вип. 77. С. 115–119.
- Чорновол Г.В. Новітня економічна термінологія та її стилістичне вживання в сучасній українській мові (на матеріалі періодичних видань) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01 «Українська мова». Київ, 2004. 19 с.
- Шинкар Т.Ю. Жаргонізми в текстах суспільно-політичної тематики. : монографія / за ред. М.І. Навальної. Переяслав-Хмельницький : «Видавництво КСВ», 2019. С. 105–112.
- monograph]. Kyiv: Instytut ukraïnskoi movy : Vydavnychiy dim Dmytra Buraho, 328 p.
- Navalna M.I. (2014). Novi yavshcha ta protsesy u vzhivanni diiesliv sotsialnoekonomichnoi sfery v ukraïnskii movi [New phenomena and processes in the use of verbs socio-economic sphere in Ukrainian]. Pereiaslav-Khmelnytskyi: Vydavnytstvo «S V K», 188 p.
- Navalna M.I. (2015). Nehativno-otsinni leksemy na poznachennia operatsii z hrishmy v ukraïnskykh masmediïnykh tekstakh [Negative-evaluative lexical items for denoting money transactions in Ukrainian mass media texts] // Teoretychna i dydaktychna filolohiia: zb. nauk. prats. Pereiaslav-Khmelnytskyi; Korsun-Shevchenkivskyi: «Vydavnytstvo K S V». Vyp. 20, pp. 309–320.
- Navalna M.I. (2019). Rozmovna leksyka yak zasib ekspresii movy ukraïnskoi periodyky [Informal vocabulary as a means of language expression of Ukrainian periodical] // Leksyka ukraïnskykh masmedia: monohrafiia / za red. M. Navalnoi. Pereiaslav-Khmelnytskyi: «Vydavnytstvo K S V», pp. 85–102.
- Mykhalevych O.M. (2010). Funktsionalni osoblyvosti ekonomichnykh terminiv (na materialy volynskykh periodychnykh vydan) [Functional features of economic terms (based on the material of Volyn periodicals)] // Volyn ochyma molodykh naukovtsiv: mynule, suchasne, maibutnie. Lutsk: RVV «Vezha» Volyn. nats. un-tu im. Lesi Ukrainky. T. 1, pp. 274–275.
- Mykhalevych O.M. (2011). Struktura ta funktsii ekonomichnoi leksyky druhoi polovyny XX – pochatku XXI stolittia: avtoref. dys. na zdobuttia nauk. stupenia kand. filol. nauk: spets. 10.02.01 «Ukrainska mova» [Structure and function of the economic lexicon second half of XX – beginning of XXI century: Extended Abstract of Thesis for the Candidate Degree in Philology, specialty 10.02.01 «Ukrainian language»]. Lutsk, 19 p.
- Pylynskyi M.M. (1982). Rozmovna leksyka v pysemnykh styliakh suchasnoi ukraïnskoi literaturnoi movy [Informal vocabulary in written styles of modern Ukrainian literary language] // Vzaiemodiia usnykh i pysemnykh styliv movy : zb. nauk. prats / za zah. red. M. M. Pylynskoho. Kyiv: Naukova dumka, pp. 28–67.
- Slovyk ukraïnskoi movy: v 11 tomakh. (1970–1980). [Dictionary of the Ukrainian language] / za red. I. K. Bilodida / Instytut movoznavstva AN URSR. Kyiv: Naukova dumka.
- Tykhonenko O.V. (2017). Spetsyfika stylistychnoho peremishchennia leksychnykh odynyts (na materialy tekstiv publitsystychnoho styliu) [Specificity of the stylistic lexis transposition (on the material of texts of the publicistic style)] // Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho universytetu imeni V. N. Karazina. Seriia «Filolohiia». Vyp. 77, pp 115–119.
- Chornovol H.V. (2004). Novitnia ekonomichna terminolohiia ta yii stylistychno vzhivannia v suchasniï ukraïnskii movi (na materialy periodychnykh vydan): avtoref. dys. na zdobuttia nauk. stupenia kand. filol. nauk: spets. 10.02.01 «Ukrainska mova» [The latest economic terminology and stylistic use it in modern Ukrainian language (based on periodicals): Extended Abstract of Thesis for the Candidate Degree in Philology, specialty 10.02.01 «Ukrainian language»]. Kyiv, 19 p.
- Shynkar T. (2019). Zharhonizmy v tekstakh suspilno-politychnoi tematyky [Jargonisms in socio-political texts] // Leksyka ukraïnskykh masmedia: monohrafiia / za red. M. Navalnoi. Pereiaslav-Khmelnytskyi: «Vydavnytstvo K S V», pp.105–112.

REFERENCES:

- Kushmar L.V. (2011). Leksyka ekonomichnoi sfery v movniï kartyni svitu ukraïntsviv: avtoref. dys. na zdobuttia nauk. stupenia kand. filol. nauk: spets. 10.02.01 «Ukrainska mova» [The Vocabulary of the Economic sphere in the Ukrainian Language World: Extended Abstract of Thesis for the Candidate Degree in Philology, specialty 10.02.01 «Ukrainian language»]. Luhansk, 20 p.
- Navalna M.I. (2011). Dynamika leksykonu ukraïnskoi periodyky pochatku XXI st.: monohrafiia [Evolution of Ukrainian Periodicals Lexicon in the Early 21st Century:

Стаття надійшла до редакції 05.03.2020.
The article was received March 5, 2020.